

Edward Dąbrowski, Krzysztof Onzol

Witków, gm. Szprotawa, woj. zielonogórskie. Stanowisko 6

Informator Archeologiczny : badania 12, 263-265

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

strony miasta /wykop 26/. Z wjazdu przetrwała nawierzchnia brukowanej ulicy, szerokości 4 m, długości 4,5 m, z wyodrębnionym pośrodku rynsztokiem. Ulica wystąpiła tylko w obrębie zabudowy klasztornej, natomiast na zewnątrz uległa zniszczeniu wskutek niwelacji terenu po wzniesieniu klasztoru. Od północy równolegle do biegu ulicy odkryto relikw muru interpretowany jako południowy bok czworobocznej wieży. Stanowi on ciąg dalszy muru odkrytego na zewnątrz klasztoru /wykop 2/, związanego prostopadłe ze wschodnim murem obwodowym i wysuniętego 2 m przed jego lico zewnętrzne. Bok wieży ma 10,5 m długości. Z nawierzchnią ulicy łączy się bruk dziedzińca odkryty na dziedzińcu klasztornym /wykop 20, 24, 25/. Poziomowi jego zalegania odpowiadają skupiska bruku odkryte wewnątrz kościoła /wykop 14, 15/. Ten poziom dziedzińca należy łączyć z ostatnią fazą zabudowy zamkowej. Odkryto również fragment starszego bruku, zalegający około 0,5 m poniżej najmłodszego bruku dziedzińca zamkowego /wykop 23/.

Rozplanowanie wnętrza obwodu zamku mimo znacznej ilości odkrytych relikwów architektonicznych nie zostało wystarczająco rozpoznane. W jego zabudowie wyróżnia się budowla usytuowana w północno-zachodnim narożu obwodu, którą na długości 19 m dobudowano do zachodniego muru obwodowego. Niepełna szerokość tej budowli mierzona wzdłuż południowego muru wynosi 15 m /wykop 17, 21/. Budowę przedziela w połowie poprzeczny mur. Fragment innej budowli, szerokości 6,5 m, dostawionej do wschodniego muru obwodowego odsłonięto podczas ubiegłorocznych badań w kościele św. Antoniego /wykopy 8, 10, 11, 14/.

Pozostałe mury nie dają na obecnym etapie badań czytelnego obrazu rozplanowania zabudowy zamku. Spośród nich wyróżnia się zachowanym całkowicie półkolistym łukiem /otwór drzwiowy/ i fragmentem rozglifionego okna 10 m długości mur /wykop 4/.

Wydzielenie faz budowy założenia zamkowego będzie możliwe po zakończeniu rozwarstwienia murów.

Badania będą kontynuowane.

TYKOCIN
woj. białostockie

patrz
okres nowożytny

WARSZAWA-WILANÓW

patrz
wczesne średniowiecze

WITKÓW, gm. Szprotawa
woj. zielonogórskie
Stanowisko 6

Muzeum Ziemi Lubuskiej
w Zielonej Górze

Badania prowadził mgr Edward Dąbrowski /autor sprawozdania/ i mgr Krzysztof Onzol. Finansował WKZ w Zielonej Górze. Średnio-wieczna i renesansowa stanica rycerska, tzw. "wieża".

Z uwagi na niebezpieczeństwo zachwiania równowagi statycznej zabytku architektonicznego /"wieży"/, wytoczono wykop o szerokości 3 m i - załamując go przed dojściem do pn. muru "wieży" - zwężono do szerokości 2 m; długość wykopu wynosi 13 m.

Wyeksplorowano w całości warstwę datowaną na XV wiek oraz częściowo zdjęto górny poziom warstwy z XIV wieku. W części węższej wykopu, przy północnym murze "wieży", odsłonięto niewielką przybudówkę gotycką niewiadomego przeznaczenia, wypełnioną aż do spodu /stopa fundamentowa - głębokości do 3,00 m/ gruzem renesansowym i wtórnie wykorzystanym w XVI wieku architektonicznym budulcem gotyckim. Górny poziom wypełniska przybudówki zawierał gruz z XVII i XVIII wieku. W odległości 7,82 - 7,66 m od muru "wieży" odsłonięto koronę muru obwodowego, otaczającego dziedzińiec.

W najniższej warstwie, którą częściowo wyeksplorowano, wystąpiła głównie ceramika kuchenna stalowo-szara, nawiązująca do znanej zarówno w dużych ilościach z Dolnego Śląska jak Wielkopolski. Z warstwy wyższej, której miąższość dochodzi do 0,80 m, uzyskano - prócz ceramiki kuchennej i budowlanej /także kafle garnkowe/ - znaczną ilość innych zabytków. Wśród nich na wyróżnienie zasługują monety /18 sztuk/, wszystkie z końca XIV i pierwszej połowy XV wieku. Oprócz okazałego grosza miśnieńskiego, znaleziono też denar lwowski /ruski/ Wł. Jagiełły, piastowskie brakteaty i denarki śląskie /m.in. moneta bita w Szprotawie, dwie w Głogowie/. Z innych przedmiotów potwierdzających chronologię warstwy na XV stulecie należy wymienić liczne fragmenty naczyń kamionkowych, charakterystycznie zdobionych, do których wierne analogie znane są z Niemiec i z Polski /Dolny Śląsk, Wielkopolska, Mazowsze/. Z tejże warstwy pochodzą, fragmentarycznie zachowane, gotyckie figurki świętych, wykonane z gliny. Zarówno wymienione zabytki, jak liczne okucia z brązu lub mosiądzu /m.in. okucia książek/ wskazują na wysoki poziom życia właścicieli zamczku - "wieży". Korespondują z tym fragmenty naczyń zaopatrzonego w inskrypcję łacińską /litery gotyckie/, ułamki ozdobnych naczyń szklanych a także kosteczki - sześcianki do gry. Taką samą wymowę ma pięknie szlifowany kamień półszlachetny.

Z wypełniska przybudówki zebrano dużą kolekcję kafli renesansowych. Z górnego poziomu wypełniska pochodzi moneta austriacka z 1624 r., natomiast z poziomu "renesansowego" brakteat. Znaleziono tu także m.in. posrebrzany, bogato zdobiony "trzewik" szpady/?/, ostrogę żelazną oraz pierścionek mosiężny, owlany cienkim drucikiem złotym. Wyjątkowo estetyczną formą odznacza się maleńki guzik w

kształcie rozetki, wykonany z tego szlachetnego kruszcu.

Prace będą kontynuowane.

WŁOCŁAWEK

Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii
w Łodzi

Badania prowadził mgr Leszek Wojda, opiekę naukową sprawował doc.dr Jerzy Kmiecński, Finansował WKZ we Włocławku. Trzeci sezon badań. Miasto średniowieczne /XIV-XVII wiek/.

Badaniami objęto rejon staromiejski.

Wytyczono 4 wykopy, wykonano 7 odwiertów świdrem geologicznym, prowadzono penetrację architektoniczną piwnic na linii przebiegu domniemanych murów obronnych celem uchwycenia wschodniej i zachodniej granicy osadnictwa średniowiecznego oraz wyjaśnienia przebiegu domniemanych murów miejskich.

Wykop 7. Nie odkryto żadnych śladów po murach obronnych i nie znaleziono średniowiecznej warstwy kulturowej.

Wykop 8 zlokalizowany we wschodniej części Starego Miasta. Nie natrafiono na średniowieczną warstwę kulturową.

Wykop 9 usytuowano w zachodnim rejonie Starego Miasta. Odkryto dwa poziomy osadnicze, pierwszy z XVI-XVII wieku - stanowiły go ściek i bruk kamienny, przepalona ziemia, warstwa polepy, ślady spalonych belek drewnianych, kości, skupisko materiału ceramicznego i nieliczne przedmioty metalowe. Prawdopodobnie był to obiekt gospodarczy lub produkcyjny. Drugi poziom z XIV-XV wieku dokumentowały poziomo ułożone belki drewniane, fragmenty skóry, kości i materiał ceramiczny oraz liczne szczątki pochodzenia organicznego. Przypuszczalnie był to poziom ulicy średniowiecznej.

Wykop 10 założono również w zachodnim rejonie Starego Miasta. Analiza stratygraficzna wykazała przemieszany układ warstw, który jest wynikiem prac niwelacyjnych przy budowie wiaduktu mostowego. Materiał zabytkowy to: szkło, kafle, kości, nieliczne przedmioty metalowe i beczka drewniana oraz ceramika nowożytna i późnośredniowieczna.

Odwierty prowadzone we wschodniej części Starego Miasta pozwoliły uchwycić granicę średniowiecznego osadnictwa, która przebiega na linii ul. Rybackiej. Z odwiertów uzyskano późnośredniowieczny i średniowieczny materiał ceramiczny oraz fragmenty skóry.

W wyniku badań uchwycono przypuszczalną wschodnią granicę osadnictwa średniowiecznego, a także uzyskano pewność, że na Starym